

O správné prosbě

Pozdrav

Milí přátelé a hosté vítám Vás na těchto bohoslužbách slovy apoštolskými:

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen

Introit (Žalm 36, 8-10)

8 Jak vzácný skvost je tvé milosrdenství, Bože! Lidé se utíkají do stínu tvých křídel.

9 Osvěžují se tím nejtučnějším z tvého domu, z potoka svých rozkoší jim napít dáváš.

10 U tebe je pramen žití, když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo.

Píseň: EZ 639 - Když ráno slunce vzhází nad hory červánků

Modlitba

Bože, máš srdce plné slitování – jak podivuhodné jsou tvé skutky. Od počátku světa a do jeho posledních končin se ujímáš všech sevřených a zotročených lidí. Stvoření lká po tvé spravedlnost a ty se ho zastáváš. Tvůj svatý duch neustává vkládat do lidských srdcí touhu po tvém slitování, ale my, tvůj lid to nechceme vidět. Tvou lásku jsme dostali, ale nechali jsme si ji pro sebe. Sami u sebe se snažíme žít spravedlivě a zbožně, ale pro hříšníky tohoto světa jsme zůstali bez citu, ba ještě si na nich budujeme své sebevědomí. Uznáváme ty, kdo jsou mezi námi nejlepší a na slabé shlížíme svrchu. Ale kříž tvého syna odsoudil toto naše jednání. Hříšným a poníženým ses stal nadějí. Prosaď svoji milost i mezi námi. Přijď se svým duchem, který dává moudroust i život. Amen

I. Čtení (Jonáš 3,1-10)

1 I stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi podruhé:

2 „Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a provolávej v něm, co ti uložím.“

3 Jonáš tedy vstal a šel do Ninive, jak mu Hospodin uložil. Ninive bylo velké město před Bohem; muselo se jím procházet tři dny.

4 Jonáš vešel do města, procházel jím jeden den a volal: „Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno.“

5 I uvěřili ninivští muži Bohu, vyhlásili půst a oblékli si zíněné suknice od největšího až po nejmenšího.

6 Když to slovo proniklo k ninivskému králi, vstal ze svého trůnu, odložil svůj plášť, zahalil se do zíněné suknice a sedl si do popela.

7 Potom dal v Ninive rozhlásit: „Podle vůle krále a jeho mocných rádců ! Lidé ani zvířata, skot ani brav ať nic neokusí, ať se nepasou a nepijí vodu.

8 Ať se zahalí do zíněné suknice, lidé i zvířata, a naléhavě ať volají k Bohu. Každý ať se odvrátí od své zlé cesty a od násilí, které mu lpí na ruce.

9 Kdo ví, možná že se Bůh v lítosti obrátí a odvrátí od svého planoucího hněvu a nezahyneme.“

10 I viděl Bůh, jak si počínají, že se odvracejí od své zlé cesty, a litoval, že jim chtěl učinit zlo, které ohlásil. – A neučinil tak.

Blahoslavení jsou všichni, kteří slyší Boží slovo a ve svém srdci ho zachovávají. Amen

Slůvko dětem (Zacheus – v království Božím místa dost) 36. lekce

Štafle. Děcka, lezete rádi na strom? Nebo znáte někoho, kdo v koruně stromu rád tráví čas? Proč to asi dělá? Touží po výhledu, chce být nahoře, cítit, že má navrch, anebo se tam před něčím skrývá? Dneska si v nedělce budete vyprávět o jednom pánovi, který se v koruně stromu schovával...

Píseň: EZ 297 - Děkujem ti, Pane Bože

Píseň: EZ 169 - Jak rozkošné a milé, když bratři s druhem druh

Kázání (Lk 18, 9-14)

9 O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství:

10 „Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý celník.

11 Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: ‚Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník.

12 Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.‘

13 Avšak celník stál docela vzadu a neodvážil se ani oči k nebi pozdvihnout; bil se do prsou a říkal: ‚Bože, slituj se nade mnou hříšným.‘

14 Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

Milí přátelé a hosté.

Dnešní úryvek z evangelia nám přináší aktuální lekci o Boží **spravedlnosti a závislosti** na milosti skrze víru. V příběhu slyšíme dvě **modlitby** a setkáváme se dvěma **postavami**: farizejem a celníkem.

Jaký obrázek máme o farizeích, a jaký o celnících? Ke kterému z nich připodobníme své modlitby?

Farizeus: Obrázek pokrytce? Obrázek náfukey, který se vyťahuje na ubohého celníka? Jak jsem skvělý a dokonalý pohled Bože – všechno, co jsi mi uložil plním. Člověk, který si myslí, jak si vystačí sám. A je náležitě hrdý na svůj **mravný život**. Ostatní si za své chyby mohou sami. Když ho takhle vyličíme, řekneme si, že ten člověk je nám nesympatický.

Nesmíme však přehlédnout, že modlitbou vyjadřuje farizeus vysoké sebevědomí, které se stává důvodem pohrdavého soudu vůči všem ostatním. Tento člověk dává najevo zvrhlý vztah nejen vůči bližním, ale především vůči Bohu, kterého se dovolává pouze proto, aby potvrdil jeho dokonalost.

Farizeus tedy vyslovuje v modlitbě velké sebeuspokojení a sebechválu. Chválu sebe sama stylizuje jako dík adresovaný Bohu. Vyjadřuje, jak velice je se sebou spokojený a jak velmi s ním může být **spokojený Bůh**. Nejdříve se srovnává s ostatními lidmi a vypočítává, kterých špatných skutků se varuje – pak sděluje, které dobré skutky pravidelně koná. **Farizeus říká zajisté pravdu.**

- Není žádným podvodníkem a cizoložníkem.
- Postí se skutečně dvakrát týdně.

Je chvályhodné, že se jednoho varuje a druhé koná. Farizeus však Bohu neděkuje za to, že ho uchránil zla a uschoptil k dobru. Je přesvědčen, že je **spravedlivý** na základě vlastních sil a že může před Bohem obstát. Srovnává se hned s jinými lidmi a **pozoruje se v jasnějším světle na tmavém pozadí.**

Jeho hodnocení druhých se mu stává léčkou, a to v trojím smyslu.

- Pokládá je za svůj vlastní výkon, nikoli za Boží dar.
- Používá je jako oprávnění k tomu, aby se považoval za lepšího a na jiné lidi shlížel s opovržením.
- Domnívá se, že tak plní Boží vůli a může být zcela spokojený sám se sebou.

Občas můžeme podobnou řeč zaslechnout, když někdo říká: nikoho jsem nezabil, nikomu jsem nic neukradl, nedopustil jsem se cizoložství. Co bych si měl vlastně vyčítat? U mne je přece vše v pořádku.

Bůh i lidé jsou se mnou **spokojení**, podobně jako jsem já spokojený se sebou. Takový postoj ovšem přehlíží, že Bůh nejen zakázal zločiny, jako je cizoložství, vražda a podvod, nýbrž rovněž nařídil: **Budeš milovat Boha nade všechno a svého bližního jako sám sebe.** Kdo může být spokojený, že naplňuje tyto požadavky? S láskou k Bohu a bližnímu nebudeme nikdy hotoví. Snažme se o tom stále znovu uvažovat, vyznávat své nedostatky a znovu začínat s důvěrou v Boží pomoc.

Farizeův výchozí bod je dobrý. Dále však neobstojí, protože sebejistě zakládá vše na sobě, místo na Bohu. Nemůže obstát, protože zaujímá postoj nadřazenosti vůči ostatním lidem. Nakonec neobstojí proto, že se zahleděl na sebe a byl sám se sebou spokojený v souvislosti s velkými úkoly Božích přikázání.

Celník: Výchozí bod celníka je špatný. Je **skutečně hříšník** a jeho jednání není možné přikrašlovat. Nerozvádí v jednotlivostech, čím se provinil. Typickým přečinem celníka bylo okrádání lidí zvyšováním cla. Celník byl tudíž v opovržení jako zloděj a zároveň byl pokládán za zrádce národa, neboť pomáhal vymáhat od lidí daně pro Římany. Byl označován za veřejného hříšníka.

Již ve svém chování a pak ve své modlitbě ukazuje celník, že svůj stav dobře hodnotí a že správně reaguje. Je hříšník, přiznává se však k tomuto stavu a hledá usmíření s Bohem. Celník se vrací do svého domu **ospravedlněn** – nikoli proto, že by jeho hříchy nebyly závažné, nýbrž proto, že se obrátil se svou vinou správným směrem – **k Bohu**. S pokorou zůstal stát vzadu v chrámě. Vědom si viny, nechává sklopený svůj zrak. Neodvažuje se pozvednout oči k nebi a vyjádřil tak postoj, který podle biblické tradice charakterizuje **modlícího se člověka**, když vstupuje do společenství s Bohem.

Plný lítosti a bolesti se bije v prsa, která jsou místem jeho **hříšného srdce**. Vnější formy jeho postoje nejsou prázdným divadelním úkonem, nýbrž výrazem vnitřního postoje. Co jej sužuje a co jím vnitřně hýbe, vyjadřuje ve své modlitbě, která má formu prosebné modlitby: **“Bože, slituj se nade mnou hříšným”**. Prosi tak, aby se **Bůh smířil s ním – hříšníkem**.

V této modlitbě vyznává celník svou vinu upřímně a nestrojeně. Nepředkládá žádné omluvy a výmluvy. Je si rovněž vědom toho, že si vinu nemůže sám odpustit a že je odkázán na **Boží odpuštění**, na projev **Boží milosti**. Odpuštění si nemůže zasloužit. Pouze Bůh je může udělit jako dar. Odpuštění je však jeho velkým přáním. **Touží po smíření s Bohem**. Ve své modlitbě hledá Boha, touží po pokoji s Bohem. Nepoukazuje na své vlastní zásluhy, nýbrž volá pouze po Božím milosrdenství. Jako hříšník se odvažuje jít k Bohu.

B+S

V této perikopě se Ježíš snaží předložit poučení **o správné prosbě**. V této souvislosti sděluje rovněž mnoho o špatném či správném chování člověka vůči Bohu, vůči lidem a vůči sobě. Modlitba není nějakou nepodstatnou a podružnou činností, která se nachází někde na okraji. Modlitba člověka je ovlivněna jeho celkovým jednáním. V rozhovoru člověka s Bohem se ukazuje naše lidská bytost. Poučení o správné modlitbě se stává poučením o správném jednání. Ten, kdo jedná správně, se vyvaruje modlitbě, která vede k samolibost, nafoukanost a zaslepenost. Ten, kdo se dopustil provinění, se nemá stát lhotejným, netečným, nebo začít zoufat. Může se však s plnou **důvěrou obrátit k Bohu**, který nikdy neodmítne pokornou prosbu o obnovu vztahu, o nové společenství, o odpuštění. Ježíš varuje před sebedůvěrou a dodává odvahu k bezmezné důvěře v Boží dobrotu.

Byli jste dnes poučený Ježíšovým příkladem? Vybrali jste si židli, na které chcete sedět? Amen

Modlitba

Pomoz nám, Pane, překonat naše vlastní sebezájmy a náš egoismus, abychom ve svých modlitbách hledali Tvou vůli a cíle pro nás samotné. Pane, děkujeme Ti za dar modlitby. Amen

Ticho – 30 sekund

Píseň: EZ 589 – Buď sláva Bohu, chvála Otci, který stvořil zemi

Ohlášky

Přímluvná modlitba

Z knihy modliteb

Pane, do Tvých rukou svěřujeme naše životy a v tichosti ti předkládáme své osobní modlitby...

Vyslyš nás, prosíme, skrze Krista, našeho Pána, ukazuj nám naši vlastní odpovědnost ve zvěstování evangelia a přijmi i tuto naši společnou modlitbu.

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen

Slůvko dětí

Píseň: EZ 318 – Kdo na kolenou klečí, vídá dál (k)

Posláni (1. Korintským 2, 9)

Ale jak je psáno: ,Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.‘

Požehnání (Žalm 67, 2-3)

2 Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář!

3 Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása!

Píseň: EZ 718 - Můj Bůh je můj štít, je mou písní (k)